

NOT: Çalışabilir raporu getiremeyen engelli adayın atamasının yapılamayacağı, akıl hastalığı nedeniyle verilen vasi tayin kararının memuriyete engel oluşturacağı hakkında

T.C.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-14996011

25/02/2026

Konu: Görüş (Çalışabilir Raporu Getiremeyen Engelli Adayın Atamasının Yapılamayacağı,
Akıl Hastalığı Nedeniyle Verilen Vasi Tayin Kararının Memuriyete Engel Oluşturacağı)

..... BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: tarihli ve sayılı yazı.

EKPSS-2026-1 yerleştirme sonucu Başkanlığınıza hizmetli kadrosuna yerleştirmesi yapılan bir adayın Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporunda "Çalıştırılmayacağı İşlerin Niteliği" bölümünde yer alan "Çalışamaz" ibaresi bulunduğundan atamasının yapılıp yapılamayacağına ilişkin ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 53 üncü maddesinde, "Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % 3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. % 3 'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır.

Engelliler için sınavlar, ilk defa Devlet memuru olarak atanacaklar için açılan sınavlardan ayrı zamanlı olarak, engelli kontenjanı açığı bulunduğu sürece engel grupları ve eğitim durumları itibarıyla sınav sorusu hazırlanmak ve ulaşılabilirliklerini sağlamak suretiyle merkezi olarak yapılır veya yaptırılır.

Engelli personel çalıştırma yükümlüğünün yerine getirilmesinin takip ve denetimi ile engellilerin Devlet memurluğuna yerleştirilmesinden Devlet Personel Başkanlığı sorumludur. Engelli açığı bulunan kamu kurum ve kuruluşları bir sonraki yıl için alım yapacakları engellilere ilişkin taleplerini her yılın Ekim ayının sonuna kadar Devlet Personel Başkanlığına bildirmek zorundadır. Devlet Personel Başkanlığı kurum ve kuruluşların bildirimini üzerine, engelli kontenjanlarına yerleştirme yapabilir veya yaptırabilir.

Engellilerin memurluğa alınma şartlarına, merkezi sınav ve yerleştirmenin yapılmasına, eğitim durumu ve engel grupları dikkate alınarak kura usulü ile yapılacak yerleştirmelere, engellilerin görevlerini yürütmelerinde hangi yardımcı araç ve gereçlerin kurumlarınca temin edileceğine, kamu kurum ve kuruluşlarınca engelli personel istihdamı ile ilgili istatistiksel verilerin bildirilmesine ilişkin usul ve esaslar ile diğer hususlar Özürlüler İdaresi Başkanlığının görüşü alınarak Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 7.2.2014 tarihli ve 28906 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Engelli Kamu Personel Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmelikte engelli, "Doğuştan veya sonradan; bedensel, zihinsel, ruhsal, duysal ve sosyal yetenekleri bakımından engel oranının yüzde kırk veya üzerinde ve çalışabilir durumda olduğunu mevzuat hükümlerine göre alınacak sağlık kurulu raporu ile belgeleyenler" şeklinde tanımlanmıştır.

Mezkûr Yönetmeliğin 15 inci maddesinde ise, "(1) Adaylar, yerleştirdikleri kamu kurum ve kuruluşlarına, **Tercih Kılavuzunda istenilen belgeler ile birlikte süresi içinde başvurur.**

(2) Kamu kurum ve kuruluşları, yerleştirmeye ilişkin olarak atamaya yetkili amirin onayı ile beş kişiden oluşan bir değerlendirme komisyonu kurar. Bu komisyon, atanmak üzere başvuran adayları, aranan nitelikler yönünden inceleyerek, nitelikleri uyanların atamalarının yapılmasını teklif eder. Bu adaylar, kamu kurum ve kuruluşlarınca başka bir sınav veya mülakat yapılmaksızın atanır.

(3) Atamasının yapılması uygun görülen adaylar, atama işlemleri yapılmadan önce, kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan atama başvuru formu ile adli sicil ve askerlik durumu ile ilgili beyanda bulunurlar. Bu hususlarda adaylardan yazılı beyanları dışında ayrıca bir belge talep edilmez. Adayların bu beyanlarının doğruluğu yetkili mercilerden kurumlarca teyit edilir. Adayların atanma işlemleri, atama başvuru formunda belirtilen bilgilerin teyidi sürecinin tamamlanması beklenmeksizin sonuçlandırılır.

(4) Gerçeğe aykırı belge verdiği veya beyanda bulunduğu tespit edilenlerin atamaları yapılmaz, atamaları yapılmış ise iptal edilir, bu kişiler hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümleri uygulanır. Gerçeğe aykırı belge verdikleri veya beyanda bulundukları tespit edilen adaylar hakkında yapılacak işlemler, atama başvuru formunda kamu kurum ve kuruluşları tarafından yazılı olarak belirtilir." hükmü yer almaktadır.

Yine, 2026 Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı (EKPSS) ve Kura Başvuru Kılavuzunda, "EKPSS/kuraya; 07/02/2014 tarihli ve 28906 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Engelli Kamu Personel Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmelik" in 4. maddesinde, "Bu Yönetmeliğin uygulanmasında; Engelli: Doğuştan veya sonradan; bedensel, zihinsel, ruhsal, duyuşal ve sosyal yetenekleri bakımından engel oranının yüzde kırk veya üzerinde ve çalışabilir durumda olduğunu mevzuat hükümlerine göre alınacak sağlık kurulu raporu ile belgeleyenleri, ifade eder." hükmü bulunmaktadır. **Bu hüküm gereği; çalışabilir durumda olduğunu mevzuat hükümlerine göre alınacak sağlık kurulu raporu ile belgeleyemeyen adayların, sınav/kuraya başvurarak bir kadroya yerleştirilseler bile, ilgili kurum tarafından atamaları yapılmaz.**" açıklamasına yer verilmiştir.

Bunun yanında, ilgi yazı eki Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporunda adı geçen personel hakkında "vasi tayin" edilmesi gerektiği belirtilmektedir. 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 405 inci maddesinde, "Akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle işlerini göremeyen veya korunması ve bakımı için kendisine sürekli yardım gereken ya da başkalarının güvenliğini tehlikeye sokan her ergin kısıtlanır.

Görevlerini yaparlarken vesayet altına alınmayı gerekli kılan bir durumun varlığını öğrenen idarî makamlar, noterler ve mahkemeler, bu durumu hemen yetkili vesayet makamına bildirmek zorundadırlar. ..." hükmü yer almakta olup bu durumda olanların memur olmaları mümkün değildir. Nitekim Danıştay Başkanlığının bir kararında bu husus şu şekilde açıklanmıştır: "657 sayılı Kanun'un memurluğa engel suçları belirleyen 48. maddesinin olay tarihinde yürürlükte bulunan A/5 fıkrasında taksirli suçların fıkra kapsamı dışında tutulmuş olması karşısında taksirli bir suçtan mahkum olan davacının bu mahkumiyetinin memurluğunun sona erdirilmesine sebep teşkil etmeyeceği açık ise de, Medeni Kanun'un 357. maddelerinde "Bir sene veya daha ziyade hürriyeti sahip bir ceza ile mahkum olan her reşit için bir vasi nasbolunur" hükmü icraya memur daire, mahkumun cezasını görmeye başladığını, Sulh Mahkemesine hemen ihbar ile mükelleftir." hükmü yer almış, aynı Kanun'un 415. maddesinde de hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkum olan kimse üzerindeki vasiyetin hapsin sona ermesi ile kalkacağı, geçici olarak veya bir şart ile serbest bırakılan hükümlü hakkındaki vesayetin devam edeceğine işaret edilmiştir.

Kanun'un amir hükmüne göre davacı hakkındaki vesayet, cezaevinden şartlı salıverilmesine karşın ceza süresi sonuna kadar devam edeceğinden adı geçen bu süre içinde Medeni hakları kullanma bakımından sınırlı ehliyetsiz durumda bulunacağı açıktır. **Memuriyet süresi sonuna kadar medeni hakları kullanma bakımından sınırlı ehliyetsiz durumdaki bir kimsenin, kamu gücü ve yetkisi kullanılmak suretiyle yerine getirilen memurluk görevini gereğince yürütemeyeceğinden hukuka ve kamu hizmetinin gereklerine uygun olarak tesis edilen dava konusu işlemin iptaline ilişkin kararda hukuki isabet görülmemiştir.**" (Danıştay 5. Dairesinin E:1988/2652, K:1991/25, T:15.01.1991)

Bu itibarla, çalışabilir durumda olduğunu mevzuat hükümlerine göre alınacak sağlık kurulu raporu ile belgeleyemeyen adayların atamalarının yapılması mümkün bulunmamakta olup akıl

hastalığı sebebiyle verilen vesayet kararının da memuriyete engel bir durum olduğu ayrıca dikkate alınmalıdır.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.
Yerel Yönetimler Genel Müdürü